

Orsak

Läkemedel (ASA/NSAID, Pc)	Röntgenkontrastmedel
Ormbett	Opioider
Naturgummi/latex	Bi-, getingstick
Födoämnen	

Initial bedömning

ABCDE

Riktad anamnes

S Utslag, klåda, andningsbesvär, svullnad i halsen/ansiktet, illamående, kräkning, diarré, yrsel

O Snabb symtomutveckling - större risk för svår reaktion

P

Q

R Generell reaktion?

S Svårighetsgrad: lindrig/progress/chock

T

A Tidigare känd allergi?

M

P Tidigare astma?

L Åt/drack senast? Vad/när?

E Vad föregick insjuknandet? Se orsak

Undersökning

Vital-parametrar/s tatus	Basal (AF, auskultation, saturation, PF, rytm, pulskvalitet, BT, vakenhet, temp) • EKG (övervakning)
Riktad	Generaliserad urtikaria? Svullnad mun o svalg? Ödem? Auskultation – obstruktivitet? Buk/bröst smärtor? Hypotoni? Cyanos, hypoxi?

Indikation för behandling

Adrenalin i.m. ges på vid indikation vid misstänkt anafylaxiutveckling.

Grad 1 kräver aktiv behandling för att ej utvecklas till påverkade vitalfunktioner (grad 2) och vidare till chock (grad 3).

Adrenalin är viktigaste läkemedlet. Ges tidigt och intramuskulärt, lårets utsida.

Undvik om möjligt kortison till små barn då det ger tillväxtpåverkan och effekten sätter in långsamt(2-3 tim), dessutom försvåras diagnostiken, samråd gärna med barnläkare.

Allergisk reaktion utan anafylaxi

- **Hud:** Klåda, flush, urtikaria, angioödem.
- **Ögon och näsa:** Konjunktivit med klåda och rodnad, Rinit med klåda, nästäppa rinnsnuva, nysningar.
- **Mun och mage/tarm:** Klåda i mun, läppsvullnad, svullnadskänsla i mun och svalg, Illamående, lindrig buksmärta, enstaka kräkning.
- **Luftvägar:** Opåverkat.
- **Hjärta-kärl:** Opåverkat.
- **Allmänna symtom:** Trötthet.

Anafylaxi – Grad 1

- **Hud:** Klåda, flush, urtikaria, angioödem.
- **Ögon och näsa:** Konjunktivit med klåda och rodnad, rinit med klåda, nästäppa, rinnsnuva nysningar.
- **Mun och mage/tarm:** Ökande buksmärta, upprepade kräkningar, diarré.
- **Luftvägar:** Heshet, *lindrig bronkobstruktion*.
- **Hjärta-kärl:** Opåverkat.
- **Allmänna symtom:** *Uttalad trötthet, rastlöshet och oro.*

Anafylaxi – Grad 2

- **Hud:** Klåda, flush, urtikaria, angioödem.
- **Ögon och näsa:** Konjunktivit med klåda och rodnad, rinit med klåda, nästäppa, rinnsnuva, nysningar.
- **Mun och mage/tarm:** Ökande buksmärta, upprepade kräkningar, diarré.
- **Luftvägar:** Skällhosta, sväljningsbesvär, *medelsvår bronkobstruktion*.
- **Hjärta-kärl:** *Opåverkat, alternativt förhöjt blodtryck och/ eller förhöjd puls.*
- **Allmänna symtom:** *Svimmingskänsla, katastrofkänsla.*

Anafylaxi – Grad 3

- **Hud:** Klåda, flush, urtikaria, angioödem
- **Ögon och näsa:** Konjunktivit med klåda och rodnad, rinit med klåda, nästäppa, rinnsnuva, nysningar.
- **Mun och mage/tarm:** Urin- och/eller fecesavgång.
- **Luftvägar:** *Hypoxi, cyanos, svår bronkobstruktion, andningsstopp.*
- **Hjärta-kärl:** *Hypotoni, bradykardi, arytm, hjärtstopp.*
- **Allmänna symtom:** *Förvirring, medvetslöshet.*

Behandling**Basal** (fri luftväg, assistera andningen v.b, oxygen, venväg)**Specifik****1. Allergi utan anafylaxi:**

- Tabl **desloratadin** 2,5 mg (ges även som basbehandling vid svårare reaktioner)

Ålder (år)	2-6	6-12	>12
Antal	1	2	4

2. Anafylaxi Grad 1:

- Inj **adrenalin** 1 mg/ml i.m. (på lårets utsida):

Kroppsvikt (kg)	10	20	30	40	≥50	Dosen kan upprepas efter 5-10 min
Dos (mg)	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	
Volym (ml)	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	

- T. **betametason** 0,5 mg. löst i vatten,

Ålder (år)	<6	>6
Antal	6	10

alternativt inj. **betametason** 4 mg/ml, 1 ml i.v.

- Vid bronkoberaktivitet, ge inh. **salbutamol** 2 mg/ml

Kroppsvikt (kg)	5	10	15	20	25	≥30
Volym (ml)	0,4	0,75	1,0	1,5	2,0	2,5
Späd med NaCl till 2 ml						

3. Anafylaxi Grad 2 och 3:

- Inj. **adrenalin** 1 mg/ml i.m. (dosering se ovan). Kan upprepas efter 5-10 min.

Vid utebliven effekt eller progress, adrenalin 0,1 mg/ml enligt nedan:

- Inj. **adrenalin** 0,1 mg/ml i.v. Ges långsamt (1 ml/minut) med EKG övervakning.

Kroppsvikt (kg)	10	20	≥30	Dosen kan upprepas efter 2-5 min
Dos (mg)	0,05	0,1	0,15	
Volym (ml)	0,5	1	1,5	

- Infusion **Ringer-acetat** 20 ml/kg i snabb bolus. Kan upprepas.

- Inj. **betametason** enligt ovan (om ej givet tidigare).

- Vid bronkospasm/högt andningshinder, inhalera **adrenalin** 1 mg/ml:

Kroppsvikt (kg)	5	10	15	20	25	30	≥40
Volym (ml)	0,25	0,5	0,75	1,0	1,25	1,5	2,0
Späd med NaCl till 2 ml							

Vid kraftig pulsökning/tremor gör paus i behandlingen och ge enbart oxygen.

Övervakning:

- Basal (ABCD, vitalparametrar/-status).
- EKG, innan ev. i.v. adrenalin.

Mål för behandling

Basala behandlingmål enligt ”Prehospital undersökning och behandling (barn <18 år)”

- Skriv i klartext: t ex ”Anafylaxi grad 2 av jordnöt”.
- Gradering (1-3) avgörs av vilken grad det var när tillståndet var som sämst.
- Dokumentera förloppet (bättre eller sämre).
- Hastig uppresning av patient med anafylaxi kan leda till livshotande blodtrycksfall.

Obs! Vid anafylaxi (grad 1-3) skall patienten observeras på sjukhus minst 4-12 timmar beroende på svårighetsgrad.